

BLIJF BIDDEN!

preek over Lucas 18,1-8

Bijbellezing Lucas 17,20-37

Bedum en Uithuizermeeden, 30 december 2018
Assen-Zuid, 6 januari 2019

ds. Marten de Vries

Gemeente van Jezus Christus, mijn zussen en broers via Hem,

wat heeft koning Jezus in tweeduizend jaar waargemaakt?

what did king Jesus achieve in two thousand years?

“Laat uw koninkrijk komen.”¹ Hoe lang doen we dat al: bidden om ‘Gods nieuwe wereld’ – zoals de Bijbel in Gewone Taal zegt? Wat zien we ervan? Gaat het de goede kant op? Het lijkt er niet op. Onder het Oude Verbond werd de komst aangekondigd van een koningskind in de dynastie van David die ‘recht en gerechtigheid’ zou brengen.² Een prachtige adventsbelofte over de verwachte ‘Wonderbare raadsman’, ‘Vredevorst’.³ Kerst is achter de rug. Jezus heeft ons het gebed om de komst van Gods rijk geleerd. “Het is volbracht,” zei Hij.⁴ En vertrok. Maar wat heeft Hij in tweeduizend jaar waargemaakt?

heeft het zin om te bidden?

does it make sense to pray?

Elke dag worden we geconfronteerd met onrecht. Onszelf aangedaan. De vervolgte kerk van koning Christus. Vluchtelingen en migranten. Uitgebuite mensen, sekslavinnetjes. Waarom doet God er niks aan? Is God oneerlijk? Een bruoit? Is Hijzelf zo iemand als die rechter uit Jezus’ beeldverhaal? Is Hij wel almachtig? Heeft Jezus werkelijk ‘alle macht in de hemel en op de aarde’?⁵ Bestaat God eigenlijk wel? Heeft bidden wel zin? Moeten de handen niet uit de mouwen in plaats van ze te vouwen? Jezus wist van tevoren dat zulke vragen zouden opkomen. Precies daarom vertelde Hij zijn leerlingen ‘de gelijkenis van de onrechtvaardige rechter’.⁶

Boven de preek staat:

BLIJF BIDDEN!
KEEP PRAYING!

De preek bestaat verder uit drie gedeelten die ik als volgt heb getiteld:

¹ Matteüs 6,10.

² Jeremia 23,5; 33,15.

³ Jesaja 9,5.

⁴ Johannes 19,30.

⁵ Matteüs 28,18.

⁶ Titel in de NBG-’51.

- **Wij vragen / *we ask***
- **God luistert / *God listens***
- **Jezus vraagt / *Jesus asks***

mdvzdm

WIJ VRAGEN WE ASK

de kerk; maar het tegenovergestelde van God the church; but the opposite of God

De clou van de gelijkenis wordt al in regel één verkapt: “Jezus wilde laten zien hoe belangrijk het is te blijven bidden en nooit op te geven.”⁷ We laten eerst even het verhaal op ons inwerken. Het gaat over twee mensen: een onmens van een rechter en een weerloze weduwe. Die vrouw, dat is de kerk – kun je wel zeggen. Gods volk wordt in de Bijbel niet alleen wel eens met een vrouw, een bruid⁸ maar ook wel met een wéduwe⁹ vergeleken. De rechter is niet God maar zijn tegenóvergestelde. En de redenering is: als hij al..., dan zéker God.¹⁰

een bruto en een jonge meid a brutal guy and a young lady

De rechter is een bruto, een corrupte hufter. Hij heeft geen respect voor God en andere mensen interesseren hem niet. Het kan hem ook niks schelen wat anderen van hem vinden; en dat geeft hij nog grif toe ook. Pas als hijzélft het gezeur van het wijf hélemaal zat is – straks slaat ze me nog voor m’n bek; zoiets zegt hij¹¹ – geeft hij haar gehoor. Bij die weduwe hoeft je je geen krom, oud vrouwtje voor te stellen. Het kan ook een jonge meid zijn – zoals Ruth toen ze uit Moab kwam. Alleenstaand, zonder volwassen zoon die haar kan helpen.

lege handen maar een volle mond empty hands but a mouth full

De vrouw heeft kennelijk een probleem met iemand die misbruik maakt van haar zwakke maatschappelijke positie. Een financiële kwestie wellicht. Helaas ook in Israël dikwijls een herkenbare situatie.¹² De gemenerd wordt niet in rechte betrokken of gedagvaard. Zij is geen slachtoffer van een gerechtelijke dwaling, de rechter neemt haar zaak niet eens in behandeling. De vrouw heeft geen relaties om hem onder druk te zetten. Ze kan ook zélf geen vuist maken. Maar al heeft ze niets te biéden, ‘bidden’ kán ze! Ze staat met lege hánnden maar heeft de mónd vól. Ze stalkt de rechter. Totdat hij knettergek wordt.

onophoudelijk een specifiek gebed constantly a specific prayer

De jonge vrouw is rolmodel voor ‘de kerk van alle tijden’.¹³ Jezus spreekt óók óns aan: ‘Blijf bidden, onder alle omstandigheden’. Of, zoals Paulus zegt: “Bid onophoudelijk.”¹⁴ Dat betekent natuurlijk niet dat je altijd met je handen gevouwen en met je ogen gesloten moet zitten. De bedoeling is: stop nooit helemaal met bidden. Omdat het niks uithaalt. Dit geldt voor van alles en nog wat. Je mag tenslotte voor heel veel verschillende dingen bidden. “Vraag

⁷ Bijbel in Gewone Taal.

⁸ Efeziërs 5,22-33; Openbaring 19,7.

⁹ Jesaja 54,4; 62,4; Klaagliederen 1,1.

¹⁰ Qalwachomer; a fortiori, i.c. de minore ad maius.

¹¹ ‘ὑπωπιάζω’ – term uit bokswereld.

¹² Jesaja 1,23. Ondanks Deuteronomium 10,17.18.

¹³ Naar: Gereformeerd Kerkboek (’06) gezang 119:1.

¹⁴ I Tessalonicenzen 5,17.

God wat u nodig hebt en dank Hem in al uw gebeden” is een andere uitspraak van de apostel.
¹⁵ Maar Jezus bedoelt een specifieke gebedsinhoud.

‘de dag van de Menszoon’

‘the day of the Son of man’

De Bijbel is naderhand ingedeeld in hoofdstukken maar die moet je niet al te absoluut hanteren. In de Nieuwe Bijbelvertaling staat er geen nieuw kopje boven hoofdstuk 18,1. Jezus’ verhaal hoort bij het tweede gedeelte van hoofdstuk 17. Over ‘de komst van de Menszoon’. ‘De dag-’ of ‘de dagén van de Menszoon’: de dag van Jezus’ tweede komst op aarde en de tijd die eraan vooraf gaat. Jezus’ parabel eindigt weer met: ‘Maar als de Menszoon komt...’. In de Herziene Statenvertaling staat in vers 1 letterlijk vertaald: “En Hij sprak óók een gelijkenis tot hen...”¹⁶ – waarmee het verband duidelijker wordt.

bidden is de sterkste actie

praying is the strongest action

Er is geen enkele reden om verbaasd te zijn over alles wat mis is. Het is niet voor niets dat onze Heer Jezus de tijd van de tweede advent – in afwachting van zijn terugkomst – vergelijkt met de periodes van Noach – toen de wereld verdrong¹⁷ – en van Lot – toen Sodom in vlammen opging.¹⁸ Ten hemel schreiend onrecht; en intussen ging alles gewoon door: eten, drinken en winkelen; trouwen, bouwen en verbouwen. Daar moeten christenen zich niet bij neerleggen. Wij mogen tékens oprichten van de wereld die komt. Contouren van Gods koninkrijk. Maar de stérkste actie is die van het onophoudelijk gebed!

Gods rijk: gebedsprioriteit?

God’s kingdom: priority prayer?

Weet wel wat het gebed om Gods nieuwe wereld inhoudt. Wat dus ook concrete actiespeerpunten zijn. In onze catechismus¹⁹ behelst het gebed ‘Laat uw koninkrijk komen’ in de eerste plaats dat om te beginnen jijzelf God als koning erkent. Vervolgens dat de kerk – het instituut waar velen ‘niks mee hebben’ maar dat Jezus liefkozend ‘zijn lichaam’ noemt –²⁰ in stand gehouden en uitgebreid wordt. Tenslotte dat het gezag van Gods Woord niet ondermijnd wordt. Ik vraag maar, hoeveel prioriteit heeft dit in jouw gebeden? Wat vind jij belangrijker, dat jij geen tegenslagen hebt of dat mensen in Albanië tot geloof komen?

bidden zolang de wereld schreeuwt

praying as long as the world screams out

De vrouw wist van geen ophouden. Wij blijven maar vragen. Nee, niet dat God zich laat vermurwen door een ‘overvloed van woorden’.²¹ Door gebedsketens, - marathons, - muren of -wakes. Zodat je, zolang het beoogde resultaat niet binnen is, je conclusie moet zijn dat je niet genoeg gebeden hebt. God is geen Baäl die misschien met iets anders bezig was, op reis of in slaap gesukkeld.²² Maar zolang de wérelde schreeúwt om Jezus’ terugkeer, wil God zijn

¹⁵ Filippenzen 4,6.

¹⁶ “Ελεγεν δε και παραβολην αυτοις”.

¹⁷ Genesis 7,6-24.

¹⁸ Genesis 19,1-29.

¹⁹ Heidelbergse Catechismus Zondag 48.

²⁰ I Korintiërs 6,15; 10,16; 12,12.27; Efeziërs 4,12.

²¹ Matteüs 6,7.

²² I Koningen 18,27.

'úitverkorenen' horen bídden. Én zien werken. Wíj moeten blijven bídden. Híj kán én doét er iets mee: 'recht verschaffen'. Toewerken naar 'Tweede Kerstdag'!

mdvzdm

GOD LUISTERT GOD LISTENS

God doet niemand onrecht

God does no wrong to anybody

Ik zei, God is het tegenovergestelde van de rechter uit Jezus' vertelling. Er zijn een paar reuzengrote verschillen tussen beiden. In de **eerste** plaats, de rechter verschafte de vrouw geen récht, God doet níemand onrecht. Geen mens heeft het recht om God ter verantwoording te roepen. Wij hebben nú of ná dit leven geen appeltjes met God te schillen. Vanwege mensenrechten die we tegenover Hem zouden kunnen laten gelden. En hoeven Hem ook niet te 'rechtvaardigen'.²³ 'Rechtvaardiging', dat moet iedereen die zich aan 'verboden vruchten' vergreep²⁴ van Hém hebben. Die kunnen we krijgen ook: *niet uit verdiénste maar uit genáde*.

“Zal Hij ons met Hem niet alles schenken?”

“Will He not, along with Him, give us all things?”

Vervolg

ens, de rechter uit Lucas 18 is genadeloos, meedogenloos, onbarmhartig. God daarentegen is bewogen, geroerd, vol oprechte deelneming. Híj geeft méér om fálende mensen dan die réchter om de hoogheílige Gód. Zó ver ging Hij, dat Hij 'zijn enige Zoon gaf'.²⁵ Zal Hij, die het Kerstfeest organiseerde, “Ons met Hem niet alles schenken?”²⁶ **Tenslotte**, de rechter was ónverbiddelijk. Toen hij eindelijk toegaf was dat niet omdat hij het met de vrouw te doen had maar om z'n éigen hachje. God verhoort elk gebed dat Jezus nagebeden wordt. À la minute: Hij houdt geen kerstreces. *Niet uit verdiénste maar uit genáde*.

God doet er alles aan

God does everything about it

God doet recht. Hij ziet alle onrecht van de wereld. En doet er wat aan. Heeft er álles aan gedaan. Niet alleen opende Hij 'de sluizen van de hemel'²⁷ voor een wátervloed ten tijde van Noach; en zorgde Hij voor vúúrwerk ten tijde van Lot – waar de uitbarsting van de Krakatau met bijbehorende tsunami niks bij was. Uit de hoogte²⁸ stuurde Hij zijn Zóón. Die op Golgota de juridische basis legde om te luisteren naar elk gebed om de komst van zijn rijk. Als de denkbeeldige wéduwe tenslotte gelijk kreeg, dan Christus' bruíd helemaal. *Niet uit verdiénste maar uit genáde*.

“Ik kom spoedig”

“I'm coming soon”

“Ik zeg jullie dat God 'de mensen des welbehagens'²⁹ spoédig (!) recht zal verschaffen,” zei Jezus. “Ik kom spoedig,” hoorde Johannes Jezus zeggen.³⁰ De Bijbel sluit ermee af. 'Spoedig' – wat heet... Niet onmiddellijk. We weten ook waarom. Petrus schrijft het zo: “De Heer is niet

²³ Het idee van de theodicee.

²⁴ Genesis 3.

²⁵ Johannes 3,16.

²⁶ Naar Romeinen 8,32.

²⁷ Genesis 7,11.

²⁸ Lucas 2,14.

²⁹ Naar Lucas 2,14 – NBG-'51.

³⁰ Openbaring 3,11; 22,7.12.20.

tráág met het nakomen van zijn belofte, zoals sommigen menen; Hij heeft alleen maar gedúld met u, omdat Hij wil dat iedereen tot inkeer komt en niemand verloren gaat.”³¹ ‘Geduld’, zodat meer mensen statushouder van zijn rijk kunnen worden. Het zinnetje “Laat Hij hen wachten?” luidt in de Herziene Statenvertaling: “Hoewel Hij lankmoedig is over hen.”

‘een hoorn van heil en recht’

‘a horn of salvation’

Zie het in perspectief. “Voor de Heer is één dag als duizend jaar en duizend jaar als één dag, schreef Petrus ook.”³² Zo gerekend was de Allereerste Kerstdag pas eergisteren. De eerste adventstijd duurde minstens tweemaal zolang. Er was niks wat erop wees dat die bijna voorbij was. Het rijk van David – daar kon je slechts van dromen: de Romeinen waren heer en meester. “In ’t huis van David, Gods verkoren knecht, verrees een hoorn van heil en recht,” zong Zacharias.³³ Mensen dreigen met een hél die losbarst: ‘de poorten van het dodenrijk’.³⁴ Jezus overhandigde ‘de sleutels van het hémelrijk’.³⁵

³¹ II Petrus 3,9.

³² II Petrus 3,8.

³³ Gereformeerd Kerkboek (‘06) gezang 48:1; naar Lucas 1,69.

³⁴ Matteüs 16,18.

³⁵ Matteüs 16,19; Heidelbergse Catechismus Zondag 31.

JEZUS VRAAGT JESUS ASKS

zitten wij op Hem te wachten? are we waiting for Him?

“Maar als de Mensenzoon komt, zal Hij dan geloof vinden op aarde?” Niet ‘geloof’ in het algemeen, maar: ‘hét geloof’ – dat staat er, letterlijk vertaald.³⁶ Het geloof namelijk, dat God recht verschafft? Dat Jezus terugkomt? Dat iedereen die Gods recht op mensen schendt daar niet zomaar mee wegkomt; maar zich tegenover de hemelse rechter moet verantwoorden? De vraag is niet of er nog gelóvigen zijn. Of er nog een kerk bestaat. Daar staat Jezus zelf garant voor. Al zouden er maar zeventuizend mensen zijn die Baäls beeld niet kussen.³⁷ Maar... als Jezus komt, zitten wij dan op Hem te wachten?

Maranata in Martyria?

God is ‘lankmoedig’. Hij snapt ook wel dat het moeilijk is om na Kerst de adventsstemming erin te houden. Maar Jezus vráágt het wél van ons. Hij wil dat wij het Onzevader blijven bidden: “Laat úw naam geheiligd worden, laat úw koninkrijk komen en úw wil gedaan worden.”³⁸ Dat wij niet wennen aan alle onrecht maar ‘honger en dorsten naar de gerechtigheid’.³⁹ Dat wij bereid zijn tot ‘martyria’ – om te ‘getuigen’ – van het gelijk van de terugkomende Jezus Christus.⁴⁰ Desnoods als ‘martyrs’, ‘martelaar’, ‘bloedgetuige’. Jezus’ vraag vanmorgen luidt: bidden jullie van de Martyriakerk eigenlijk nog wel ‘Maranata’:⁴¹ “Kom, Heer Jezus!”⁴²

Kerst is geweest; bijna nieuwjaarsdag Christmas is over; almost New Year’s Day

Kerst is weer achter de rug. Is er iets veranderd? Jazeker! In de kerk zingen we nog steeds dezelfde psalmen die David ons al voorzong. Toch klinken ze anders. Dieper. Dankzij ‘de zóón van David’⁴³ zijn het meer dan ooit ‘psalmen voor nu’. In wat voor berijming en op wat voor melodie dan ook. God ‘laat geen psalmenbidder staan’. Onmogelijk sinds Jezus het tempelgordijn heeft opgerold.⁴⁴ Het oude jaar loopt ten einde. Het is bijna nieuwjaarsdag: Gods nieuwe wereld is aanstaande. We mogen eraan wérken. We mogen erom bídden. Góó werkt eraan. Wat wij hier zingen kan Hij daarbij gebruiken.

Amen

³⁶ Zo ook NBG-’51: “Πλὴν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔλθων ἄρα εὐρήσει τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς.”

³⁷ I Koningen 19,18; zie ook: Nederlandse Geloofsbelijdenis Artikel 27.

³⁸ Matteüs 6,9.10.

³⁹ Matteüs 5,6: ‘δικαιοσύνη’.

⁴⁰ Johannes 16,8: ‘δικαιοσύνη’; I Timoteüs 3,16: ‘ἐδικαιώθη’.

⁴¹ I Korintiërs 16,22.

⁴² Openbaring 22,20.

⁴³ Lucas 18,38.39; 20,41.

⁴⁴ Matteüs 27,51.

matvaram